

Avløp – forureiningsforskrifta kapittel 12

Nasjonale føringar om avløp- brev frå Klima og miljødepartementet mars 2019

Anette Heggøy, senioringeniør
Miljøavdelinga, seksjon for forureining

Statsforvaltaren i Vestland

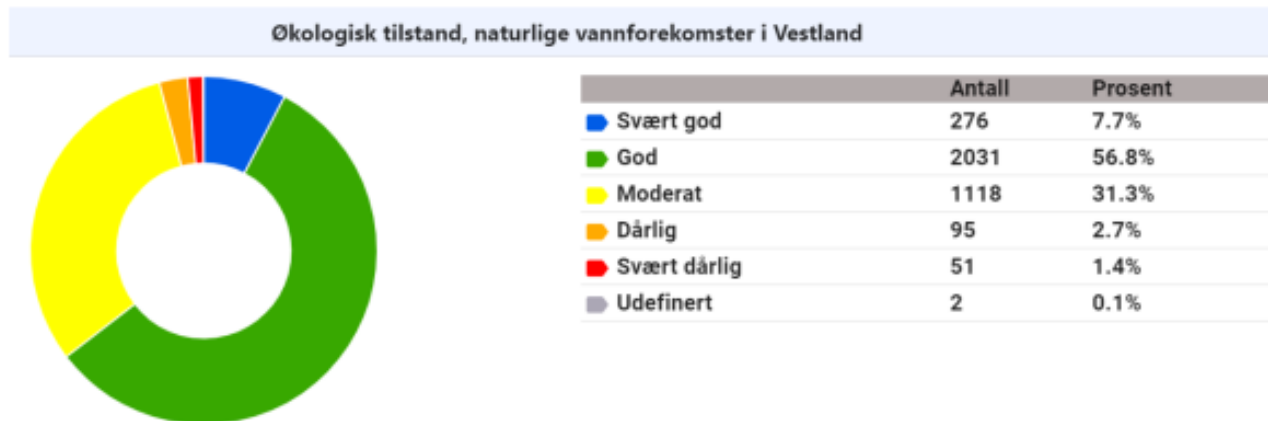

21.12.2022

Kvifor er oppfølging av mindre avløpsanlegg så viktig?

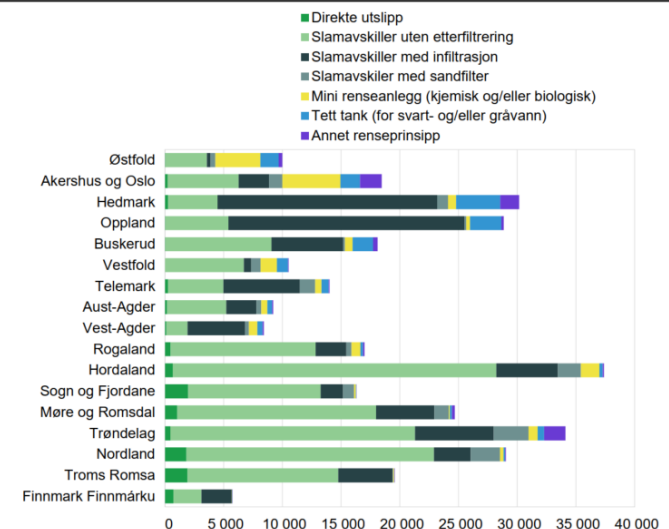
- Andel vassførekomster i Vestland fylke med dårlegare enn god tilstand er om lag 35%
- Utslepp av avløpsvatn er ein av dei fire største påverknadane på vassdraga våre – og er saman med jordbruk den største kjelda til overgjødsling av ferskvatn, fjordar og kystvatn.
- Over 700 000 innbyggere i Norge er knyta til eit avløpsanlegg omfatta av forureiningsforskrifta kapittel 12.
- Vestland er eit av fylka med aller flest slike små avløpsanlegg. I Vestland var talet innbyggjarar tilknytta slike anlegg i 2021 133 000*. Dette utgjer heile 21 % av den samla befolkninga i fylket.

Figur 13. Økologisk tilstand i elvar, innsjøar og kystvatn (Vann-nett 10.10.21).

Kjelde: Regional plan for Vassforvaltning for Vestland vassregion 2022-2027

Figur 4.5. Antall små avløpsanlegg (< 50 pe). Fylke, 2018

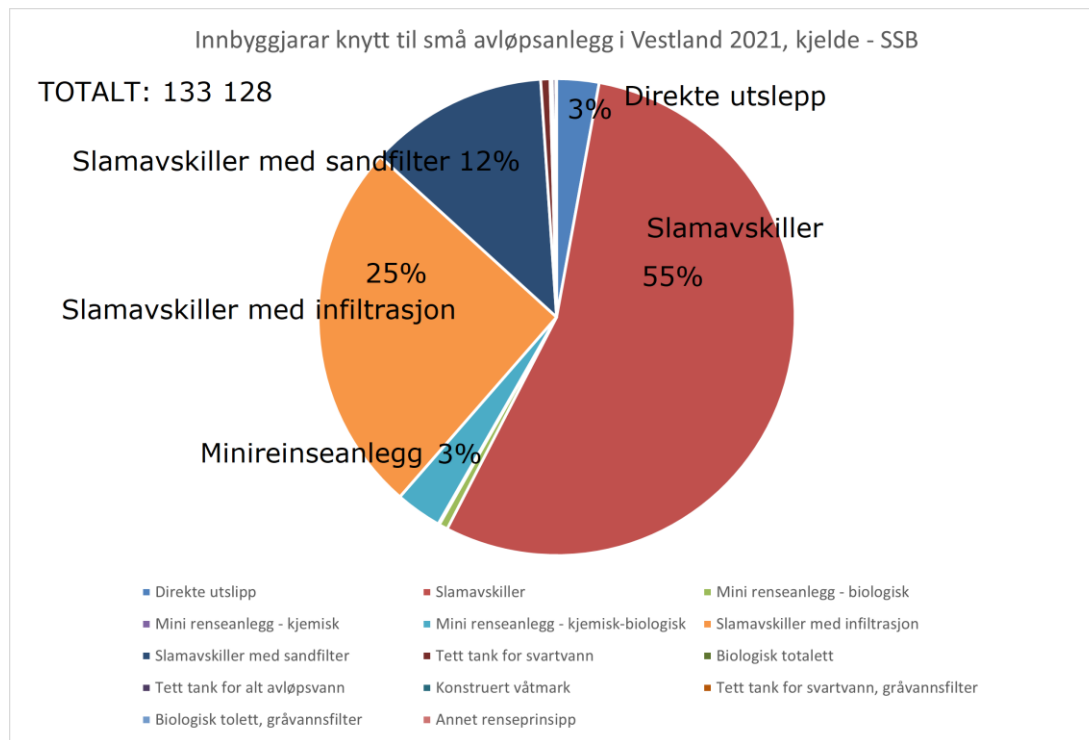

Kilde: KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

AVLØPSANLEGG I VESTLAND

Utdrag frå Fylkesatlas. Røde punkt visar kapittel 12 – anlegg i deler av Alver kommune

21 % av alle innbyggjarar i Vestland var i 2021 knytt til små private avløpsanlegg omfatta av forureiningsforskrifta kapittel 12

3 800 av anlegga i Vestland er direkteutslipp

Vår ref
12/3553

Dato
19. mars 2019

Nasjonale føringer for arbeidet med oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene

Forste planperiode med vannforvaltningsplaner har gitt oss verdifull erfaring som vil være nyttig i det videre arbeidet med å nå miljømålene for vannet i Norge. Det gjenstår fortsatt betydelige utfordringer for å tette gapet mellom dagens tilstand og oppnåelse av miljømålene som er satt etter vannforskriften. Det forutsettes derfor økt innsats i gjennomføringen av planene. I Granavolden-plattformen slås det fast at Regjeringen vil "størke norsk vannforvaltning og følge opp vannforskriften".

Gjeldende vannforvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogrammer for årene 2016-2021 skal nå revideres og oppdateres (rulleres) for planperioden 2022-2027, i samsvar med ny kunnskap, endrede forutsetninger, kravene i vannforskriften og de nasjonale føringene i dette dokumentet. Planprosessen skal følge plan- og bygningsloven, med de tilpasninger som følger av vannforskriften.

Klima- og miljødepartementet har i samråd med berorte departementer utarbeidet nasjonale føringer for arbeidet med oppdateringen, som blant annet skal bidra til å avklare målkonflikter. Det følger av vannforskriften at oppdaterte vannforvaltningsplaner med miljømål og tilhørende tiltaksprogram skal være i samsvar med disse nasjonale føringene. Føringerne gjelder sammen med Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, relevante statlige planretningslinjer og vedtatte, relevante regionale planer.

Nasjonale føringer for vannkraft som ble gitt ved brev av 24. januar 2014 fra Olje- og energidepartementet og Klima- og miljødepartementet vil gjelde fram til disse blir oppdatert.

Med hilsen

Atle Hamar
statssekretær

Vårt verdfulle vatn

Regional plan for vassforvaltning for Vestland vassregion 2022–2027

Nasjonale føringar av 19.mars 2019*

Kommunene skal

- **kartlegge og følge opp utslipp** fra avløpsanlegg som de er myndighet for.
- gi **pålegg om tiltak for anlegg som ikke overholder rensekrav** gitt i tillatelser etter 1.1.2007
- sette i verk tiltak for å **sørge for at utslipp etablert før 1.1.2007 blir rensset i tråd med rensekravene** i forurensningsforskriften kapittel 12 og 13

Innsatsen bør først prioriteres i nedbørsfelt til vannforekomster som er påvirket av utslipp av avløpsvann og som har dårligere enn god tilstand og/eller har viktige brukerinteresser

Målsetning er at alle anlegg skal oppfylle forurensningsforskriftens rensekrav slik at miljømålene i vannforskriften kan nås innen 2027, og senest innen 2033.

** Nasjonale føringar for arbeidet med oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene – brev fra klima og miljødepartementet til vannregionmyndighetene 19. mars 2019*

- Kva krav gjeld for avløpsanlegg etablert før 2007?
- Korleis skal kommunane følge opp desse?

Forureiningsforskrifta kapittel 12 (avløpsanlegg < 50 pe)

Krava i forskrifta gjeld for

- alle nye reinseanlegg
- eksisterande utslepp som vert auka vesentleg
- Jf. § 12-3, første ledd

§ 12-3. Krav om tillatelse

Ingen kan sette i verk nye utslipp eller øke utslipp vesentlig uten at tillatelse er gitt i medhold av [§ 12-5](#).

Utslipp etablert før 1. januar 2007, som ikke økes vesentlig, er tillatt i den grad dette følger av [§ 12-16](#)

§ 12-16. *Forholdet til eksisterende utslipp*

Tillatelser til utslipp av sanitært avløpsvann gitt i medhold av [forurensningsloven](#) og tilhørende forskrifter før 1. januar 2007 er fortsatt gjeldende.

Utslipp etablert før 1. januar 2007 og som det på tidspunkt for etablering ikke måtte innhentes tillatelse for etter det på den tid gjeldende regelverk, er fortsatt lovlige. Kommunen kan likevel i forskrift eller enkeltvedtak bestemme at slike utslipp er ulovlige etter en fastsatt frist

Kapittel 12 - overgangsbestemmelsene

Frå Miljødirektoratet sin presentasjon på Miljøfagkonferansen for Statsforvalterne våren 2022:

- At utsleppa er lovlege/løyva gjeld framleis er ikkje meint som eit unntak frå krava i forureiningsforskrifta kap. 12 og 13.
- Hensikten var å gje kommunen ein overgangsperiode, men målet er at alle avløpsanlegg omfatta av kap. 12 og 13 skal regulerast i medhald av forskrifta.

Kva må kommunane gjere?

1) Skaffe oversikt over alle anlegg (skrivebordsarbeid og tilsyn)

- Lokasjon
- Alder og tilstand (overheld dei reinsekrava i forskrifta?)
- Har dei løyve? Er løyvet oppdatert til gjeldande forskriftskrav?

2) Følg opp anlegg som ikkje er i samsvar med forskriftskrav

3) Innsatsen bør først prioriterast i nedbørsfelt til vassførekomster som er påverka av avløpsvatn og som har dårlegare miljøtilstand enn god og/eller har viktige brukerinteresser

Kva må kommunane gjere?

Oppfølging av anlegg som ikkje er i samsvar med forskriftskrav:

- Anlegg med løyve etter 1.1.2007:
 - forskriftskrava skal vera ivaretatt i løyvet
 - Informasjon om at tilhøvet må rettast, evt. med varsel om tvangsmulkt etter forureiningslova § 73, slik at krava i løyvet vert overholdt.
- Anlegg med løyve etablert før 1.1.2007 (§ 12-16 første ledd):
 - Vedtak om oppheving eller endring av løyve, med heimel i § 12-14 og forureiningslova § 18 (tredje ledd). Kommunen kan her bruke 10-års regelen sidan løyva er eldre enn 10 år.

§ 12-16. Forholdet til eksisterende utslipp

Tillatelser til utslipp av sanitært avløpsvann gitt i medhold av [forurensningsloven](#) og tilhørende forskrifter før 1. januar 2007 er fortsatt gjeldende.

Utslipp etablert før 1. januar 2007 og som det på tidspunkt for etablering ikke måtte innhentes tillatelse for etter det på den tid gjeldende regelverk, er fortsatt lovlige. Kommunen kan likevel i forskrift eller enkeltvedtak bestemme at slike utslipp er ulovlige etter en fastsatt frist

§ 12-14. Endring og omgjøring av tillatelse

Kommunen kan i medhold av [forurensningsloven § 18](#) oppheve eller endre vilkår i tillatelse og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake

Kva må kommunane gjere?

Oppfølging av anlegg som ikkje er i samsvar med forskriftskrav:

- Anlegg utan løyve etablert før 1.1.2007 (§ 12-16 andre ledd):
 - Vedtak om at utslepp er ulovlege frå eit gitt tidspunkt, med heimel i § 12-16.
 - Anleggseigar må søke om nytt utsleppsløyve jf. §§ 12-3 og 12-4

§ 12-16. Forholdet til eksisterende utslipp

Tillatelse til utslipp av sanitært avløpsvann gitt i medhold av [forurensningsloven](#) og tilhørende forskrifter før 1. januar 2007 er fortsatt gjeldende.

Utslipp etablert før 1. januar 2007 og som det på tidspunkt for etablering ikke måtte innhentes tillatelse for etter det på den tid gjeldende regelverk, er fortsatt lovlige. Kommunen kan likevel i forskrift eller enkeltvedtak bestemme at slike utslipp er ulovlige etter en fastsatt frist

Aktuell rettleiing

- Om kommunens roller og ansvar på avløpsområdet:

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/forurensning/avlop/for-myndigheter/saksbehandling/roller-og-ansvar-pa-avlopsområdet/kommunens-myndighet-og-plikt/>

- Om planlegging og gjennomføring av tilsyn med kapittel 12 anlegg:

Norsk Vann Rapport 184_2011 – Tilsyn med utslipp fra avløpsanlegg innen kommunens myndighetsområde, https://va-kompetanse.no/wp-content/uploads/rapport184_2011.pdf

- Om lokale forskrifter:

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/forurensning/avlop/for-myndigheter/saksbehandling/lage-en-lokal-forskrift-for-avlop-i-spredt-bebyggelse/>

- Om saksbehandling av utsleppsløyve. Innheld også maler for varselbrev, vedtak og utsleppsløyve mm.

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/forurensning/avlop/for-myndigheter/saksbehandling/utslipp-fra-spredt-bebyggelse/>

Anette Heggøy
senioringeniør
anheg@statsforvalteren.no

Statsforvaltaren i Vestland

Facebook @SFVestland
Twitter @SFVestland
LinkedIn @SFVestland

Abonner på nyhende www.statsforvalteren.no/vl